

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
TARYBA**

**NUTARIMAS
DĖL TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PRIEMONIŲ TEIKIMO PASLAUGŲ RINKOS
TYRIMO REZULTATŲ**

2023 m. gegužės 8 d. Nr. TN-189
Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba) 2023 m. gegužės 4 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atlikto Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo (toliau – Rinkos tyrimas) rezultatų.

Taryba n u s t a t ė:

(1) Rinkos tyrimas pradėtas 2021 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. (1.9E)1V-1187 „Dėl Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo“. RRT atlikto Rinkos tyrimo rezultatai pateikti Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo ataskaitoje (toliau – Ataskaita).

(2) Rinkos tyrimo metu buvo vertinama informacija bei duomenys, kurie buvo surinkti tiek tiesiogiai iš rinkos dalyvių (42 respondentų, teikiančių arba gaunančių radijo transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugas ir 16 respondentų, teikiančių arba gaunančių televizijos transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugas), kitų RRT atliktų rinkų tyrimų metu surinkta informacija, Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto RRT direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikta informacija, taip pat kita RRT turima ar viešai paskelbta informacija. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Rinkos tyrimo išvadų projektas nuo 2023 m. sausio 20 d. iki 2023 m. kovo 21 d. buvo pateiktas suinteresuotiems asmenims (rinkos dalyviams) ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai viešam konsultavimuisi, kuriam pasibaigus, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 12 dalimi, 2023 m. kovo 31 d. buvo pateiktas Europos Komisijai, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijai ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms. Europos Komisija 2023 m. balandžio 28 d. raštu Nr. C(2023) 3022 final informavo RRT, jog Rinkos tyrimo išvadų projektams pritaria. Gautos minėtų subjektų pastabos apibendrintos ir įvertintos Ataskaitos 2 priede.

(3) Ataskaitos 2.5 skyriuje apibrėžta Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos (toliau – DVB-T) tinklais, kabelinės televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais, naudojant interneto protokolo (angl. *Internet Protocol*) technologiją (toliau – IPTV) tinklais, palydovinio ryšio tinklais ir naudojant interneto prieigos, t. y. internetu teikiamo turinio paslaugą (angl. *Over-the-Top (OTT) services*) (toliau – internetu) priemonių teikimo paslaugų, suteikiančių galimybę naudotis antžeminiu statiniu, televizijos antena, fiderine įranga, technologine patalpa, televizijos sudėjimo tiltais ir kitais televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais priemonės elementais, reikalingais televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais paslaugoms teikti, ir paslaugų, suteikiančių galimybę naudotis kabelinės televizijos tinklu, IPTV tinklu, palydovu ir interneto platforma, reikalingais televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV tinklais, palydovinio ryšio tinklais ir internetu paslaugoms teikti, rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Televizijos priemonių rinka).

(4) Ataskaitos 2.5 skyriuje apibrėžta Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais priemonių teikimo paslaugų, suteikiančių galimybę naudotis antžeminiu statiniu, radijo antena, fiderine įranga, technologine patalpa, radijo sudėjimo tiltais ir kitais radijo priemonės elementais, reikalingais radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms teikti, rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Radijo priemonių rinka).

(5) Pagal Europos Komisijos 2020 m. gruodžio 18 d. rekomendacijos (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – 2020 m. rekomendacija) preambulės 6 konstatuojamąją dalį, pagrindinis reguliavimo intervencinių priemonių tikslas – duoti naudos galutiniam naudotojams kainų, kokybės ir pasirinkimo požiūriu, užtikrinant tvarią konkurenciją mažmeniniu lygmeniu, todėl pirmiausia turėtų būti apibrėžtos mažmeninės rinkos ir jei jos yra veiksmingai konkurencingos be didmeninio reguliavimo, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų padaryti išvadą, kad susijusių didmeninių rinkų reguliavimas nebereikalingas. Atsižvelgiant į tai, Ataskaitoje vertinta, ar, atsižvelgiant į ateities perspektyvą ir vadovaujantis konkurencijos teisės principais, vertikaliai susijusios mažmeninė Televizijos transliacijų rinka ir mažmeninė Radijo transliacijų rinka yra veiksmingai konkurencingos be didmeninio reguliavimo. Ataskaitos 2.2.5 skyriuje nustatyta, kad mažmeninėje Televizijos transliacijų rinkoje konkurencija yra veiksminga, Ataskaitos 2.2.10 skyriuje nustatyta, kad mažmeninėje Radijo transliacijų rinkoje konkurencija yra veiksminga, o Ataskaitos 2.2.6 ir 2.2.11 skyriuose konstatuota, kad panaikinus reguliavimą Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje, konkurencija mažmeninėje Televizijos transliacijų rinkoje ir mažmeninėje Radijo transliacijų rinkoje išliks veiksminga.

(6) Televizijos priemonių rinka ir Radijo priemonių rinka 2020 m. rekomendacijos priede nėra nurodytos. Vadovaujantis 2020 m. rekomendacijos preambulės 22 konstatuojamąja dalimi, nacionalinės reguliavimo institucijos gali apibrėžti kitas atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, kurios nėra išvardytos šioje rekomendacijoje, jeigu jos gali įrodyti, kad jų nacionalinėmis aplinkybėmis rinkos atitinka trijų kriterijų testą. Atsižvelgiant į tai, RRT, siekdama nustatyti, ar yra būtinas *ex ante* reguliavimas Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje, vadovaudamasi 2020 m. rekomendacijos preambulės 8 ir 13 konstatuojamosiomis dalimis, įvertino Televizijos priemonių rinką ir Radijo priemonių rinką pagal pirmąjį kriterijų – kliūčių, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje, egzistavimas ir antrąjį kriterijų – rinkos charakteristika ir struktūra, kuri nelemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijos be poreikio taikyti įpareigojimus, nurodytus Įstatymo 17 straipsnyje. Atlikus vertinimą, Ataskaitos 2.6.1 skyriuje nustatyta, kad Televizijos priemonių rinka netenkina 2020 m. rekomendacijos preambulės 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų testo antrojo kriterijaus, kadangi Rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu paslaugų teikėjų skaičius išaugo, o paslaugų gavėjai keitė vieną televizijos platformą į kitą, kas parodo esančią konkurenciją ir platformų pakeičiamumą rinkoje, be to, remiantis RRT atlikta analize, galima teigti, kad Televizijos priemonių rinka pasižymi charakteristikomis, dėl kurių ateinančiu 5 metų laikotarpiu į Televizijos priemonių rinką gali ateiti nauji televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV tinklais, palydovinio ryšio tinklais arba internetu priemonių teikimo paslaugų teikėjai, galintys pasiūlyti transliacijų perdavimo DVB-T tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV tinklais, palydovinio ryšio tinklais arba internetu priemones. Atlikus vertinimą, Ataskaitos 2.6.2 skyriuje nustatyta, kad Radijo priemonių rinka netenkina 2020 m. rekomendacijos preambulės 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų testo antrojo kriterijaus, kadangi alternatyvūs radijo priemonių teikimo paslaugų teikėjai, įskaitant mobiliojo ryšio operatorius, dėl augančio antžeminių statinių skaičiaus galėtų AB Lietuvos radijo ir televizijos centrai sudaryti realią konkurenciją Radijo priemonių rinkoje, kad konkurencija Radijo priemonių rinkoje taptų veiksminga. Taip pat 5 metų laikotarpiu internetinis radijas taps alternatyva antžeminiui radijui dar didesniai klausytojų skaičiui. Remiantis 2020 m. rekomendacijos preambulės 18 konstatuojamąja dalimi, jeigu netenkinamas bet kuris iš trijų kriterijų,

tai rodytų, kad rinkai neturėtų būti taikomas *ex ante* reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje *ex ante* reguliavimas negali būti taikomas.

(7) Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi, RRT turi teisę atlikti ne visą elektroninių ryšių rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskirus jos etapus, jeigu motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitų etapų atlikti nėra tikslinga. Atsižvelgiant į tai, kad Ataskaitos 2.6 skyriuje nustatyta, jog Televizijos priemonių rinkos ir Radijo priemonių rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, RRT neatliko Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto antro rinkos tyrimo procedūros etapo, t. y. nevertino, ar konkurencija Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje yra veiksminga, ir neįvardijo didelę įtaką Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje turinčių ūkio subjektų.

Taryba k o n s t a t u o j a :

(8) Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad RRT atlieka elektroninių ryšių rinkos tyrimą, kurio tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

(9) Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, jog jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, RRT Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (arba) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

(10) Kadangi atlikus Rinkos tyrimą, nustatyta, kad Televizijos priemonių rinka ir Radijo priemonių rinka netenkina 2020 m. rekomendacijos preambulės 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų testo antrojo kriterijaus, konstatuotina, jog vadovaujantis 2020 m. rekomendacijos preambulės 18 konstatuojamąja dalimi, Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje *ex ante* reguliavimas negali būti taikomas. Atsižvelgiant į tai, Televizijos priemonių rinka ir Radijo priemonių rinka nepasižymi tokiais charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, todėl ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui RRT direktoriaus 2014 m. balandžio 28 d. įsakyme Nr. 1V-622 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Televizijos transliacijų perdavimo antžeminiiais tinklais priemonių teikimo paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“, RRT direktoriaus 2014 m. balandžio 28 d. įsakyme Nr. 1V-621 „Dėl ūkio AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Radijo transliacijų perdavimo antžeminiiais tinklais priemonių teikimo paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“, RRT direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakyme Nr. 1V-630 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkoje, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija“ ir RRT direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakyme Nr. 1V-629 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkoje, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija“ nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

(11) Apibendrinus ir įvertinus viešo konsultavimosi metu pateiktas pastabas, konstatuotina, jog suinteresuotų asmenų pateikti argumentai, jog panaikinus *ex ante* reguliavimą, televizijos programų transliuotojai negalėtų atsisakyti AB Lietuvos radijo ir televizijos centro teikiamų transliacijų siuntimo DVB-T tinklais paslaugų, nes AB Lietuvos radijo ir televizijos centras yra vienintelis tokių paslaugų teikėjas, o alternatyvios platformos (IPTV, kabelinė televizija ir kt.) negalėtų kompensuoti auditorijos praradimo, dėl ko nukentėtų ir televizijos žiūrovai, ypač vyresnio amžiaus, nėra pagrįsti. RRT vertinimu, suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos nepagrindžia, kodėl panaikinus *ex ante* reguliavimą būtų atsisakoma teikiamų AB Lietuvos radijo ir televizijos centro paslaugų ar AB Lietuvos radijo ir televizijos centras sąmoningai nutrauktų šių paslaugų teikimą, kadangi esant abipusiam suinteresuotumui, t. y. televizijos programų transliuotojui gauti transliacijų perdavimo

paslaugas, o AB Lietuvos radijo ir televizijos centrai jas teikti, bendrovės dėl šių paslaugų teikimo gali susitarti komercinių derybų būdu, o nepavykus susitarti – kreiptis į RRT su prašymu išnagrinėti ginčą. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog viešo konsultavimosi metu suinteresuotų asmenų pateikti argumentai dėl *ex ante* reguliavimo būtinumo, nepaneigia RRT tyrimo metu padarytų išvadų dėl *ex ante* reguliavimo Televizijos priemonių rinkoje ir Radijo priemonių rinkoje panaikinimo pagrįstumo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 5 punktu ir 17 straipsnio 7 dalimi,

Taryba n u t a r i a :

1. Patvirtinti Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo ataskaitą (pridedama).

2. Panaikinti didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiam ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrai nustatytus įpareigojimus ir pripažinti netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. balandžio 28 d. įsakymą Nr. 1V-621 „Dėl ūkio AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Radijo transliacijų perdavimo antžeminiams tinklais priemonių teikimo paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“;

2.2. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. balandžio 28 d. įsakymą Nr. 1V-622 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Televizijos transliacijų perdavimo antžeminiams tinklais priemonių teikimo paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“;

2.3. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakymą Nr. 1V-629 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkoje, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija“;

2.4. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakymą Nr. 1V-630 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminiams televizijos tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkoje, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija“.

3. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2023 m. birželio 1 d.

Šis nutarimas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Tarybos pirmininkė

Jūratė Šovienė